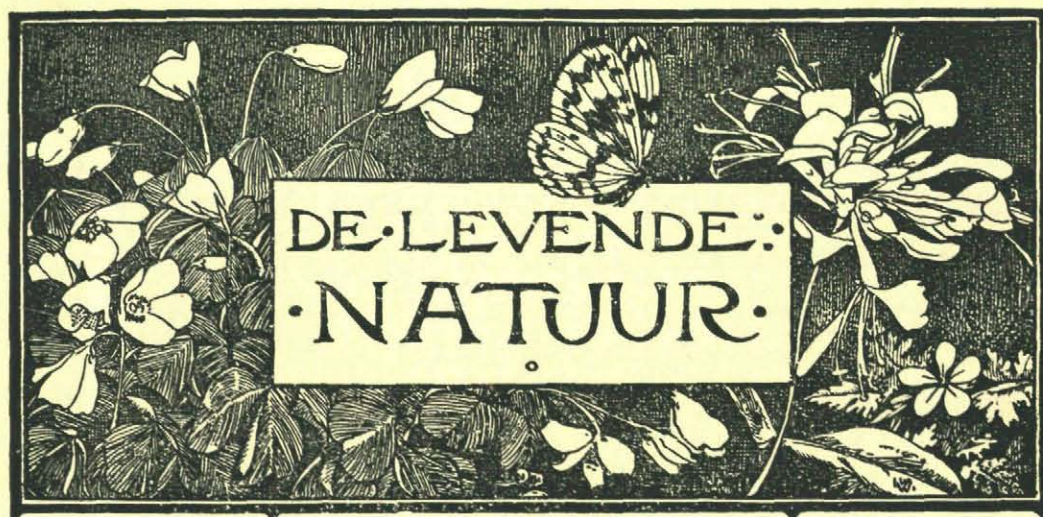

1 JULI 1928.

AFLEVERING 3.

NADruk VERBODEN.

^{en} **Oppericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en Dr. JAC. P. THIJSSSE.**

REDACTIE:

J. HEIMANS, AMSTERDAM.

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE:

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

PRIJS PER HALFJAAR f 3.25.

CATH. COOL. †

Dat is weer een zware slag, die onze gemeenschap van Nederlandsche natuurliefhebbers gevoelig treft.

Verleden jaar des Tombe en nu To Cool. Die twee namen samen noemen doet vanzelf denken aan de jaarlijksche tentoonstellingen van de mycologische vereeniging, die door de krachtsinspanning van die beiden ieder jaar weer tot een grooter en rijker paddestoelenfestijn zijn uitgegroeid. Nu zijn zij beiden heengegaan.

De ontroering bij het vernemen van dit doodsbericht moet wel overal in het land de natuurliefhebbers heel scherp grijpen, want juffrouw Cool is populair.

„Paddestoelen” en „juffrouw Cool” dat is hier in Nederland haast synoniem geworden! Zou ze zelf wel geweten hebben, hoeveel paddestoelen-excursies ze heeft moeten leiden? Een verzoek daartoe geweigerd heeft ze zeker niet vaak; alleen als er twee of meer excursies op één dag vielen en dat kwam nog al eens voor!

De vader van de Nederlandsche Mycologie is zonder twijfel Prof. Oudemans, maar even zeker is en blijft To Cool de stichtster van de populaire paddestoelenstudie in Nederland.

Haar invloed op de kennis van onze zwammenflora is niet licht te overschatten.

Nu dertig jaar geleden was er bijna niemand in ons land, die zelfs bijvoorbeeld de stinkzwam kende. (Zie D. L. N. Ille jaargang!)

Later, ruim 20 jaar geleden, was er een klein verspreid groepje liefhebbers, die, onweerstaanbaar aangetrokken door die rijk gevarieerde verschijningen van het herfstbosch, hardnekkig poogden de soorten te leeren onderscheiden en op naam te brengen met het boekje van mej. Destrée en met Costantin et Dufour. Hoeveel moeite dat kostte en hoe zelden het lukte er achter te komen, beseffen niet degenen, die nu door veel gemakkelijker determineerboekjes en door tentoonstellingen of door het opzenden naar juffrouw Cool hun paddestoelen hebben leeren kennen.

Zou er wel een van dat pioniersgroepje hebben doorgezet en volgehouden, als niet To Cool had doorgezet en hen bijeengebracht in een mycologische vereeniging en er eindelijk zelf wel achtergekomen was?

En nu? wát populair zijn de paddestoelen; er is geen natuur-historische club of vereeniging of jeugdgroep, die niet geregeld ieder jaar z'n paddestoelen-excursies houdt en tentoonstellingen arrangeert.

Het paddestoelen-eten is bij ons zeker niet de aanleiding tot die populariteit geweest; wel is het ook sterk toegenomen, maar als gevolg van de zwammen-liefhebberij; volksvoedsel zijn de zwammen nooit geworden. Juist ook voor het zwammen-eten is door Cath. Cool met groote ijver propaganda gemaakt. De meesten van ons zullen zich juffrouw Cool het best kunnen voorstellen, zooals ze op de eerste paddestoelen-tentoonstellingen altijd stond in haar stand met gekookte zwammen op Weck en er voortdurend een gedrang was van nieuwsgierigen, die ze met een lepeltje liet proeven en onvermoeibaar trachtte tot mycophagen te bekeeren.

Het keerpunt in Cath. Cool haar leven was de aanstelling tot volontaire — later vaste assistente — aan het Rijks-herbarium te Leiden, waardoor ze in een wetenschappelijke positie kwam, de literatuur gemakkelijk bij de hand kon krijgen en een centraal bureau vestigen, waarheen langzamerhand vanuit alle uithoeken van het land steeds talrijker de zendingen kwamen toestroomen van vondsten, algemeene en zeldzame en ook veel nieuwe soorten. De „Paddestoelenjaren” in D. L. N. en in de Meded. van de Nederl. Mycol. Vereen. zijn er de waardevolle archieven van.

Voor al had To Cool er slag van heel jeugdige adepten in mycologie aan te vuren; het was haar nooit te veel ook de kinderachtigste vragen vriendelijk en uitvoerig te beantwoorden en op toezending van ook de allergeeueste soorten dankbaar en aanmoedigend te reageeren. Veel studenten of reeds afgestudeerden in biologie hebben aan haar hun allereerste leiding te danken.

Wat is het jammer, dat er niet eens een aanleiding is geweest, en wat moet het ons nu spijten, dat we nooit een aanleiding gemaakt hebben om haar eens goed te huldigen; hoe heel velen zouden daaraan van harte hebben deelgenomen!

Hoewel ze zich zoo heelemaal aan de paddestoelen heeft gewijd, was To Cool

toch volstrekt niet maniak of zonder belangstelling voor iets anders. Aan mossenstudie bijv. deed ze ook heel graag en sedert wij omstreeks 1908, op aansporing van Dr. Garjeanne, er vaak samen op uit gingen om mossen en vooral levermossen te zoeken, heeft zij die liefhebberij steeds aangehouden en ook menige mossen-excursie van Nat. Hist. Vereenigingen geleid. De hernieuwde opbloei van de Bryologie in Nederland in de laatste jaren heeft haar bijzonder verheugd en is ook zeker niet geheel zonder haar invloed ontstaan.

Op haar groote reis naar de Canarische eilanden een jaar of vijf geleden met Mevrouw A. den Tex-Boissevain — helaas ook al te vroeg heengegaan! — heeft ze wel getoond ook algemeen-floristisch en botanisch werk met groote toewijding en liefdevolle inspanning te kunnen doen, onder locale omstandigheden, waardoor het zelfs voor jongere krachten een mooie prestatie zou mogen heeten.

Die reis moet wel een glanspunt in haar leven zijn geweest. Laten we blij zijn, dat ze dat gelukkig nog gehad heeft.

J. HEIMANS.

VAN VOGELLEVEN.

(*Vervolg van blz. 40*).

EEN van onze beste film-acteurs is de kluut. De mooie slanke vogel met zijn eenvoudig kleurenschema van zwart en wit geeft altijd duidelijke en aangename beelden. Hoe keurig stapt hij rond op de hoge loodgrijze pooten, hoe levendigen indruk maakt de omhooggebogen zwarte spitse snavel. Het nest ligt veelal op een kale modderplek of in de schelpen en daardoor geeft de foto, die altijd het nadeel heeft van gemis aan kleur, hier toch een tamelijk getrouw beeld. Zoo zien we de kluten op de stranden van Voorne en de Beer, aan den Slufter en op de Bol van Texel. Maar in Waal en Burg, daar ligt het nest wel op een slijkplaat, doch onmiddellijk daarachter komt het hooiland met bonte pracht van ratelaar en koekoeksbloem, Engelsch gras en orchideeën en dat wordt dan heel kleurig, vooral wanneer op een zonnigen Junidag de blauwe hemel zich daar boven welft. En dan al die witte vogels in de lucht.

Mannetje en wijfje kluut broeden bij beurten. We zien hoe de een de andere komt aflossen en haast altijd maakt de broedende vogel geen haast, om de eieren te verlaten. De nieuw aangekomene moet altijd eenige overredingskracht gebruiken, al is het dan ook geen geweld of omkooping. Het gaan zitten op de eieren gebeurt met nog al veel omslachtigheid. Eerst oriënteert de vogel zich naar den wind, zet dan zijn pooten op den juisten afstand van de eieren, brengt de vleugels in de goede houding, tilt de veeren van de borst op en zakt dan langzaam op het nest neer. Met wat schudden en scheukeren worden de eieren in den goeden stand gebracht. Lukt dat niet, dan staat de vogel weer op en de manoeuvre begint van boven af aan.